

Sygn. akt I PK 148/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 maja 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Gonera (przewodniczący)
SSN Bohdan Bieniek
SSN Bogusław Cudowski (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa J. R.
przeciwko C. Spółce z o.o. z siedzibą w Ł.
o ryczałty za noclegi,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 30 maja 2017 r.,
skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w Ł.
z dnia 22 grudnia 2015 r., sygn. akt VII Pa (...),

**uchyła zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę do ponownego
rozpoznania i orzeczenia o kosztach postępowania kasacyjnego
Sądowi Okręgowemu w Ł.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Ł. wyrokiem z 11 września 2015 r. zasądził od pozwanego
na rzecz powoda sprecyzowane w sentencji kwoty tytułem ryczałtu za noclegi wraz

z ustawowymi odsetkami. Sąd ustalił, że powód był pracownikiem pozwanej spółki od 31 marca 2010 r. do 21 listopada 2013 r., zatrudnionym w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku kierowcy ciągnika siłowego pow. 12 T. Stawka zasadnicza wynagrodzenia powoda wynosiła 2.075 zł. Powód wraz z podpisywaniem kolejnych umów o pracę, każdorazowo podpisywał oświadczenie, iż przyjął do wiadomości oraz zobowiązał się do przestrzegania przepisów regulaminu pracy i regulaminu wynagradzania obowiązujących u pozwanej. Powód jeździł w podróże służbowe na okres od 5 - 6 tygodni pojazdami ciężarowymi marki Volvo lub Veco Stralis; jeździł po Polsce jak i poza jej granicami – m.in. do Francji, Niemiec, Belgii, Wielkiej Brytanii, Hiszpanii, Holandii, Luksemburga, Austrii, Włoch, Słowacji, Czech, Słowenii, Szwajcarii. Podczas podróży powód nie miał zapewnionego przez pozwaną noclegu w hotelu. Nocował w kabinie pojazdu, którym jeździł, wyposażonej w dwie leżanki – jedna do spania, druga do rozłożenia osobistych rzeczy. Kabina, w której powód nocował nie była klimatyzowana, jej dezynfekcji dokonywał na własny koszt; nie miała dostępu do wody, nie była wyposażona w koce, pościelenie i ręczniki. Na noclegi powód zatrzymywał się na parkingach w miejscach strzeżonych, gdzie miał dostęp do toalety, z prysznicem mógł korzystać tylko w większych stacjach. Powód opłacał sanitariaty z własnych pieniędzy. Zdarzało się, że powód nocował pod zakładami, w których odbywał się załadunek lub rozładunek. We wskazanych miejscach nie było sanitariatów, z których powód miałby możliwość skorzystać. Powód w czasie postoju oddalał się od pojazdu jedynie na odległość wzroku. Ze względu na kradzieże towaru i paliwa pracodawca wymagał, aby kierowcy pilnowali pojazdy. W sytuacji gdy doszło do kradzieży towaru lub paliwa pracodawca obciążał finansowo kierowców. Powód nie miał dodatku za dozorowanie pojazdu. Sąd ustalił, że rozliczenie powoda z tytułu podróży służbowej obejmowało jedynie diety w kwotach po 25 lub 45 euro. Dieta nie wystarczała na opłacenie noclegu. Powód otrzymywał od pracodawcy zaliczki na opłaty płatnych parkingów i na naprawę drobnych awarii. Powód nigdy nie nocował w hotelach, nigdy nie przedstawił pozwanej rachunków dokumentujących poniesione przez niego koszty. Strona pozwana nie zgłaszała zarzutów co do matematycznego wyliczenia wysokości ryczałtu za noclegi, których liczba również nie była kwestionowana. Sąd wskazał, że zgodnie z art. 21a ustawy z dnia 16

kwietnia 2004 r. o czasie pracy kierowców (Dz. U. z 2010 r., poz. 1155), obowiązującym od 3 kwietnia 2010 r., kierowcy w podróży służbowej przysługują należności na pokrycie kosztów związanych z wykonywaniem zadania służbowego, ustalane na zasadach określonych w art. 77⁵ § 3 - 5 k.p. W ocenie Sądu przepisy wykonawcze, o których mowa w art. 77⁵ § 2 k.p. ustalają minimalny standard wszystkich świadczeń z tytułu podróży służbowej (diety, zwrotu kosztów przejazdu, noclegu i innych wydatków), które w układzie zbiorowym pracy, regulaminie wynagradzania albo w umowie o pracę mogą być uregulowane jedynie korzystniej dla pracownika; w razie braku takich regulacji lub uregulowania mniej korzystnego dla pracownika, będą miały zastosowanie przepisy wykonawcze – tak wyrok SN z 4 września 2014 r., I PK 7/14. Zdaniem Sądu odesłanie w art. 21a ustawy o czasie pracy kierowców do art. 77⁵ § 3 -5 k.p. oznacza pośrednio odesłanie do art. 77⁵ § 2 k.p., a w konsekwencji uznanie, że kierowcy -pracownikowi przysługuje zwrot kosztów noclegu według zasad ustalonych w przepisach wykonawczych wydanych na podstawie art. 77⁵ § 2 k.p., chyba że korzystniejsze dla niego zasady zostały ustalone w układzie zbiorowym pracy lub w regulaminie wynagrodzenia, albo w umowie o pracę – por. uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z 12 czerwca 2014 r., II PZP 1/14. Zgodnie z § 9 ust. 1, 2 i 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju (Dz.U. Nr 236, poz. 1991 ze zm.) obowiązującego w spornym okresie, za nocleg przysługuje pracownikowi zwrot kosztów w wysokości stwierdzonej rachunkiem hotelowym w granicach ustalonego na ten cel limitu określonego w załączniku do rozporządzenia; w razie nieprzedłożenia rachunku za nocleg pracownikowi przysługuje ryczałt w wysokości 25% limitu, o którym mowa w ust. 1. Sąd uznał, że zapewnienie powodowi noclegu w kabinie samochodu ciężarowego pozwala na wykorzystanie przez kierowcę odpoczynku dziennego, natomiast nie oznacza zapewnienia mu przez pracodawcę bezpłatnego noclegu, a taki stan rzeczy uprawnia pracownika do otrzymania od pracodawcy zwrotu kosztów noclegu co najmniej na warunkach i w wysokości określonych w treści rozporządzenia. Uwzględniając rozstrzygnięcia Sądu Najwyższego – uchwała Sądu

Najwyższego z 7 października 2014 r., I PZP 3/14; uchwała Sądu Najwyższego z 12 czerwca 2014 r., II PZP 1/14, Sąd stwierdził, że standard kabiny (jakkolwiek ustalony w niniejszej sprawie jako wyjątkowo niski) nie ma wpływu na nabycie prawa do ryczałtu za nocleg. Sąd podkreślił, że w tej sprawie roszczenie dotyczy okresu po wejściu w życie art. 21a ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r., tj. po 3 kwietnia 2010 r. Zdaniem Sądu materiał dowodowy zgromadzony w sprawie nie wykazał, aby w umowie o pracę powoda czy w innym akcie obowiązującym u pozwanej przewidziany został dla powoda jakikolwiek ryczałt za nocleg. Ponadto, pozwana nie wykazała żadnym dokumentem (nie złożyła do akt regulaminu wynagradzania obowiązującego powoda w spornym okresie), by strony kiedykolwiek ustaliły warunki nabywania i wysokość ryczałtu za nocleg w czasie podróży służbowych powoda. W ocenie Sądu bez znaczenia dla rozstrzygnięcia pozostawała ewentualna zmiana regulaminu wynagradzania od 1 września 2013 r., na jaką powoływały się strony w procesie, mimo że żadna z nich nie złożyła go do akt sprawy. Zgodnie z tą zmianą pozwana miała obniżyć powodowi wysokość wypłacanej diety na konto ryczałtu za nocleg w kwocie 10 euro. Zmiana ta, przewidująca dla powoda mniej korzystne warunki płacy (obniżenie diety o 10 euro), jak wskazał Sąd, winna być dla swej skuteczności dokonana w drodze porozumienia zmieniającego te warunki bądź w drodze wypowiedzenia zmieniającego. Sąd stwierdził, że czynności te nie miały miejsca, a tym samym ustalenia wcześniej poczynione między stronami w zakresie wysokości diet obowiązywały do końca okresu zatrudnienia powoda w pozwanej spółce. Sąd uznał za nieprzekonywujące i niekonsekwentne stanowisko pozwanej, że pod pozycją „diety” zostały rozliczone ryczałty za noclegi, ponieważ pozwana początkowo podnosiła, że ryczałt za nocleg nie należy się z uwagi na zapewnienie bezpłatnego noclegu w przystosowanej kabinie, a później, że wypłata ryczałtu za noclegi następowała w ramach korzystnie określonej diety. Sąd podkreślił, że ani w umowie o pracę ani w innym dokumencie w formie oświadczenia pracownika nie jest wskazane, że diety stanowią również ekwiwalent wydatków za noclegi, a także, że definicja diety wynika z treści rozporządzeń, które wymieniają osobno diety oraz zwrot kosztów przejazdów, dojazdów i noclegów. W konsekwencji Sąd stwierdził, że samo przyjęcie, że pracodawca nie zapewnia bezpłatnego noclegu przesądza o

skuteczności roszczenia o ryczałt za noclegi, którego wysokość pozostaje bez znaczenia czy i w jakiej wysokości pracownik poniósł koszty tego noclegu, bowiem ryczałt nie przysługuje jedynie wtedy, gdy pracodawca zapewnił pracownikowi bezpłatny nocleg w warunkach hotelu (motelu), a nie w dostosowanej do spania kabinie pojazdu. W razie nieprzedstawienia rachunku za hotel (motel) kierowcy przysługuje co najmniej ryczałt w wysokości 25% limitu ustalonego w przepisach wydanych na podstawie art. 77⁵ § 2 k.p., z czym w sprzeczności nie pozostaje możliwość „zaoszczędzenia” przez pracownika wydatków i zwiększenia w ten sposób dochodu uzyskiwanego z tytułu zatrudnienia. Za bez znaczenia dla rozstrzygnięcia Sąd uznał zarzuty, że powód nie ponosił faktycznie kosztów noclegu.

Wyrok Sądu Rejonowego pozwana zaskarżyła w całości. Zarzucono naruszenie art. 77⁵ § 3 - 5 k.p. w zw. z § 9 ust. 1 i 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju oraz § 8 ust. 1 i 3 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poprzez ich błędną wykładnię, która doprowadziła do uznania, że powodowi przysługuje ryczałt za nocleg, w sytuacji gdy przepisy te mówią o „zwrocie kosztów noclegu”, czyli o kosztach realnych, rzeczywiście przez pracownika poniesionych w czasie podróży służbowej, podczas gdy ze stanu faktycznego sprawy wynika, że powód nie ponosił kosztów związanych z noclegiem, gdyż nocował w kabinie pojazdu. Ponadto, zarzucono naruszenie art. 14 ust. 1 ustawy o czasie pracy kierowców oraz art. 8 ust. 2 i 8 rozporządzenia (WE) nr 561/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 marca 2006 r. w sprawie harmonizacji niektórych przepisów odnoszących się do transportu drogowego. Zarzucono również naruszenie przepisów postępowania, to jest art. 233 § 1 k.p.c. oraz art. 232 k.p.c.

Sąd Okręgowy w Ł. wyrokiem z 22 grudnia 2015 r. oddalił apelację strony pozwanej. Sąd w pełni podzielił ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji i

przyjął je za własne; podzielił również wywody prawne zawarte w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. Nie znalazł podstaw do uwzględnienia zarzutu naruszenia przepisów prawa procesowego. Wskazał, że Sąd pierwszej instancji słusznie przyjął, że materiał dowodowy nie wykazał, aby w jakimkolwiek akcie obowiązującym u pozwanej został przewidziany dla powoda ryczałt za noclegi. Strona pozwana w toku postępowania przez Sądem pierwszej instancji nie przedłożyła do akt sprawy żadnego regulaminu wynagradzania obowiązującego powoda, a także w postępowaniu apelacyjnym nie wniosła o dopuszczenie dowodu z ww. dokumentu. Regulamin wynagradzania pozwanej spółki pełnomocnik pozwanej przedłożył na zobowiązanie Sądu. Z regulaminu obowiązującego na dzień podjęcia przez powoda zatrudnienia, zdaniem Sądu, nie wynika, jaka część diety należnej powodowi w kwocie 40 euro z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju stanowi ryczałt za nocleg, a jaką część pozostałe koszty socjalne. Dopiero zarządzeniem nr 7 do regulaminu wynagradzania z 24 października 2012 r. w pozwanej spółce ustalono zryczałtowany koszt noclegu w wysokości 10 euro, automatycznie obniżając o tę kwotę wysokość dotychczas wypłaconej pracownikowi diety. Sąd drugiej instancji, podobnie jak Sąd pierwszej instancji, stwierdził, że zmiana regulaminu wynagradzania przewidująca dla powoda mniej korzystne warunki płacy (obniżenie diety), winna dla swojej skuteczności zostać dokonana w drodze porozumienia zmieniającego te warunki bądź wypowiedzenia zmieniającego. Wobec braku potwierdzenia, że pracodawca dokonał takich czynności, zdaniem Sądu, należało uznać, że przez cały okres świadczenia pracy przez powoda obowiązywały wcześniejsze ustalenia poczynione między stronami w zakresie wysokości diety. Sąd ponadto zauważył, że złożone przez stronę pozwaną rozliczenia podróży służbowej do sierpnia 2013 r. zawierały jedynie pozycję „dieta” i nie różnicowały tego świadczenia z ryczałtem za nocleg. Sąd Okręgowy podkreślił, że nie kwestionuje, że pracodawca ustalając należności z tytułu podróży służbowej może ustanowić jedno zbiorcze świadczenie określone przykładowo „dieta”, upraszczając system płatności; niemniej w takiej sytuacji kierowcy winni mieć pełną świadomość i jasność, jakie świadczenia otrzymują i wyrazić zgodę na taki system wynagradzania; a ustanowienie świadczenia zbiorczego nie może prowadzić do uregulowania tylko części świadczeń należnych pracownikowi w związku z

odbywanymi podróżami służbowymi. W ocenie Sądu ze zgromadzonego materiału dowodowego nie sposób przyjąć, że strony zawierając umowę o pracę, uzgodniły, że dieta będzie – w ramach kwoty przeznaczonej na pokrycie kosztów socjalnych – zawierać ryczałt za nocleg. Sąd podzielił stanowisko Sądu pierwszej instancji, że ryczałt za nocleg nie przysługuje jedynie wtedy, gdy pracodawca zapewnił pracownikowi bezpłatny nocleg w warunkach hotelu (motelu). Sąd nie zgodził się ze stwierdzeniem skarżącego, że skoroienne okresy odpoczynku mogą być wykorzystane w pojeździe, dochodzony ryczałt nie jest należny, a dokonane w regulaminie pracy zastrzeżenie pozbawiające kierowców nocujących w kabinie samochodów prawa do tego świadczenia jest uprawnione. Sąd podkreślił, że umowa AETR nie reguluje w żadnym zakresie kwestii wynagrodzenia za pracę kierowców będących pracownikami ani innych świadczeń przysługujących w związku z pracą, a także, że przedmiotem regulacji rozporządzenia (WE) nr 561/2006 w żadnym zakresie nie jest wynagrodzenie za pracę kierowców będących pracownikami ani inne świadczenia przysługujące im w związku z pracą. Zdaniem Sądu art. 8 ust. 7 umowy AETR oraz art. 8 ust. 8 rozporządzenia (WE) nr 561/2006 nie dotyczą uprawnienia w zakresie przysługiwania kierowcy od pracodawcy należności na pokrycie kosztów wyjazdów poza bazę w celu wykonywania pracy (podróże służbowe), nie mogą więc służyć ocenie przesłanek takich uprawnień, w szczególności przesłanek przysługiwania ryczałtu za nocleg. W ocenie Sądu o zasadności apelacji nie może decydować też fakt, że powód od początku zatrudnienia wiedział, że noclegi spędzać będzie w kabinie pojazdu i nigdy nie żądał od pracodawcy zwrotu kosztów noclegu, akceptując ten stan, aż do rozwiązania stosunku pracy. Sąd wyjaśnił, że przyjęcie do wiadomości poszczególnych warunków pracy, godzenie się na nie, nie może być utożsamiane ze zrzeczeniem się prawa do wynagrodzenia art. 84 k.p. w sytuacji, gdy obiektywnie takie warunki pracy uzasadniają wypłatę poszczególnych świadczeń zagwarantowanych prawem. Za całkowicie bezzasadny Sąd uznał zarzut apelacyjny, że prawo do otrzymania ryczałtu za nocleg jest uzależnione od rzeczywistego poniesienia przez pracownika kosztów noclegu, wskazując w tym zakresie na ugruntowane w orzecznictwie Sądu Najwyższego stanowisko, że ryczałt przysługuje nawet wtedy, gdy pracownik nie poniósł faktycznie kosztów.

Wyrok Sądu Okręgowego zaskarżyła pozwana w całości. Zarzucono naruszenie przepisów prawa materialnego, a mianowicie:

(-) art. 77⁵ § 3, 4 k.p. w zw. z § 9 ust. 1 i 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju oraz § 8 ust. 1 i 3 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki społecznej z 29 stycznia 2013 r w sprawie należności przysługującej pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej w zw. z art. 77⁵ § 2 k.p. poprzez ich błędną wykładnię i uznanie, że zgodnie z powołanymi przepisami prywatny przedsiębiorca musi ustalić wysokość świadczeń z tytułu podróży służbowej na poziomie nie niższym niż wynikające z powołanych wyżej aktów wykonawczych, podczas gdy minimalnym standardem, poniżej którego pracodawca nie może ustalić wysokości tych świadczeń jest wysokość diety, która nie może być niższa niż dieta z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju określona dla pracownika, o którym mowa w art. 77⁵ § 2 k.p.;

(-) art. 77⁵ § 3, 4 i 5 k.p. w zw. z art. 9 ust. 1, 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju oraz § 8 ust. 1 i 3 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki społecznej z 29 stycznia 2013 r w sprawie należności przysługującej pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poprzez ich błędną wykładnię, która doprowadziła Sąd do uznania, że pracownikowi przysługuje wypłata ryczałtu za nocleg bez względu na fakt poniesienia realnych kosztów, pomimo użycia przez ustawodawcę określenia „zwrot kosztów noclegu”;

(-) art. 8 ust. 2 i 8 rozporządzenia (WE) nr 561/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 marca 2006 r. w sprawie harmonizacji niektórych przepisów odnoszących się do transportu drogowego poprzez ich błędną wykładnię, polegają na uznaniu, że przepis zobowiązuje pracodawcę do

zapewnienia pracownikowi – kierowcy noclegu poza kabiną pojazdu, podczas gdy wykładnia językowa i systemowa prowadzi do wniosku, że kierowca dobowy odpoczynek może wykorzystać w pojeździe, o ile pojazd posiada odpowiednie miejsce do spania i pojazd znajduje się na postoju;

(-) art. 14 ust. 1 ustawy o czasie pracy kierowców poprzez jego błędną wykładnię, skutkiem której było przyjęcie, że zapewnienie pracownikowi – kierowcy odpowiedniego miejsca do spania w kabinie pojazdu, nie jest zapewnieniem bezpłatnego noclegu;

(-) art. 8 k.p. poprzez jego niezastosowanie, podczas gdy roszczenie powoda o wypłatę ryczałtów za nocleg stanowi nadużycie prawa i sprzeczne jest ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem tego prawa, gdyż powód w podróży służbowej nocował w przystosowanej do tego kabinie, nie ponosił żadnych kosztów z tego tytułu oraz godził się na taką formę odbywania noclegu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna strony pozwanej okazała się mieć uzasadnione podstawy.

W skardze tej zostały przedstawione zarzuty naruszenia prawa materialnego, jak i sformułowano także problemy prawne, które zostały rozstrzygnięte w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 12 czerwca 2014 r., II PZP 1/14 (OSNP 2014 nr 12, poz. 164). Stąd nie było konieczne odnoszenie się do nich w kontekście niniejszej sprawy.

Także w późniejszych orzeczeniach Sąd Najwyższy przyjmował, że istota ryczałtu na pokrycie kosztów noclegu polega na tym, że świadczenie wypłacane w takiej formie z założenia jest oderwane od rzeczywistego poniesienia kosztów (wyrok Sądu najwyższego z dnia 21 lutego 2017 r., I PK 71/16). Skarżący podniósł jednak zarzut naruszenia art. 77⁵ § 3, 4 i 5 k.p.

Wstępnie należy stwierdzić, że po wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 24 listopada 2016 r., K 11/15 (OTK-A z 2016 r., poz. 93, Dz.U. z 2016 r., poz. 2206) konieczne jest zredefiniowanie podejścia do art. 77⁵ k.p. w kontekście świadczeń przysługujących kierowcom z tytułu podróży w transporcie międzynarodowym (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 lutego 2017 r., I PK 300/15). Sąd Najwyższy w niniejszym składzie przyjmuje, że po wyroku Trybunału Konstytucyjnego art. 77⁵ k.p. ma nadal odpowiednie zastosowanie do czasu uregulowania sprawy przez

ustawodawcę, z tym że chodzi w tym przypadku o autonomiczne rozumienie podróży służbowej (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30 maja 2017 r., II PK 122/16, jeszcze niepublikowany).

W skardze kasacyjnej nie został wprowadzicie podniesiony zarzut naruszenia postanowień regulaminu wynagradzania przewidującego „dieta”. Jednak jako wystarczające zostało uznane podniesienie zarzutu naruszenia art. 77⁵ § 3 k.p. Przepis ten stanowi bowiem o obowiązku uregulowania należności z tytułu podróży służbowych w układzie, regulaminie albo w umowie o pracę. U pozwanego pracodawcy regulacje te były zamieszczone w regulaminie wynagradzania. W uzasadnieniu skargi kasacyjnej podnosi się, między innymi, że kwoty ujęte w regulaminie jako „dieta” były wielokrotnie wyższe niż wynikało to z przepisów rozporządzenia i obejmowały oprócz diety także ryczałt za noclegi.

W tej kwestii ukształtowała się już jednolita linia orzecznicza. Sąd Najwyższy wielokrotnie przyjmował bowiem, że jeżeli kierowcy zatrudnieni w transporcie międzynarodowym otrzymywali świadczenia nie mniej korzystne niż wynikające z przepisów powszechnie obowiązujących to świadczenia nazwane „dieta” mogło pokrywać wszystkie koszty socjalne, w tym także ryczałtu za noclegi (zob. np. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 13 sierpnia 2015 r., II PK 241/14, z dnia 15 września 2015 r., II PK 248/14, z dnia 17 listopada 2016 r., II PK 227/15 czy postanowienie z dnia 14 marca 2017 r., II PK 148/16). Sąd Najwyższy w składzie niniejszym poglądy te w pełni akceptuje.

W związku z powyższym jeżeli przyznane w regulaminie wynagradzania świadczenie było nazwane dietą i przekraczało wielokrotnie wysokość diety wynikającą z powszechnie obowiązujących przepisów, to konieczne jest ustalenie jaka część tego świadczenia była dietą, a jaka jego część stanowiła ryczałt za noclegi.

Reasumując należy stwierdzić, że nie do przyjęcia jest by w spornych okresach kierowcy nie przysługiwały żadne świadczenia z tytułu podróży służbowej. Z drugiej jednak strony nie można w okolicznościach sprawy zaakceptować rozstrzygnięcia kwalifikującego świadczenie nazwane dietą wyłącznie jako pokrywające koszty wyżywienia. Tak więc przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Okręgowy powinien dokonać w tym zakresie dotyczących tego problemu ustaleń.

Mając powyższe na uwadze do rozważenia pozostaje zarzut naruszenia art. 8 k.p. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 kwietnia 2017 r., II PK 53/16).

Z tych względów, na podstawie art. 398¹⁵ § 1 k.p.c., orzeczono jak w sentencji wyroku.

r.g.